

PRVOSTEPENI POMORSKI SUD, Quebec - Kanada
/Exchequer Court - Quebec Admiralty District/

Presuda od 11.V 1965.

Kaufman, Ltd. c/a Cunard
Steam-Ship Company

Šteta na teretu za vrijeme prijevoza - Raspored tereta dokaza - Ovlaštenik tereta mora prima facie dokazati da je do štete došlo za vrijeme prijevoza - Vozar mora protudokazati da je šteta nastala od prirode tereta ili zbog izuzetih razloga - Visinu štete mora dokazati ovlaštenik tereta - Kad ne dokaže visinu štete, dopituje mu se samo opća šteta

Medju strankama je bilo nesporno: 1/ da je na temelju dviju teretnica brod tužene "Asia" prevezio određenu količinu krzna, 2/ vrijednost tih krzna po njihovoj CIF cijeni u Montrealu i 3/ tečaj kanadskog dolara prema engleskoj funti na kritične datume.

Tužitelj je ustao s odštetnim zahtjevom na 41.687.12 kanadskih dolara protiv tužene s obrazloženjem da je on krzna, koja je kupio u tri različite partije, povjerio tuženoj na prijevoz, i da mu je ona izdala dvije teretnice u kojima je bilo rečeno da je teret krčan "in apparent good order and condition". Na odredište da je teret stigao mokar i zaprljan, i da mu je stoga nastala šteta, jer da je teret djelomice za 33%, a djelomice za 15% bio manje vrijedan.

Tužena se u cijelosti oprla tužbenom zahtjevu.

Sudac /Arthur J. Smith/ konstatira da je teret bio ukrcan 18.XI 1959, a da je iskrcan 7.XII 1959, da je u prostorijama tužiteljevih otvoren, i da je 8. i 9.XII u prisutnosti predstavnika tužene utvrđeno da je mokar, djelomice zaprljan i oštećen. Zatim je teret pregledan od vještaka kojega su imenovali tužitelj i njegov osiguratelj radi utvrđenja štete.

Pozivajući se na Scruttona i kod njega citirane precedente "The Ida" /1875/ i "The Prosperino Pallasso" /1873/ konstatira sudac da je na tužitelju prima facie teret dokaza da je roba bila ukrcana u neoštećenom stanju, a da je izručena u oštećenom stanju. Taj dokaz da je tužitelj dao konstatacijom u teretnici, a i time što je dokazao da je teret bio dobavljen od tri različita dobavljača, a sav je teret bio jednako oštećen u Montrealu, i da vanjski izgled oštećenosti u Montrealu nije postojao u Londonu kod ukrcanja. Protiv toga dokaza trebao je tuženi, prema pravilu iz "The Peter der Grosse" /1875/ dati protudokaz da je oštećenje već postojalo kad je teret ukrcan,

ili da postoji jedan od izuzetih slučajeva iz kanadskog Water Carriage of Goods Act, 1936. Tuženi takav protudokaz nije nastupio niti dao. On je dođušie dokazivao da je teret bio tako složen i da se o njemu vozar tako brinuo da nije mogao biti smočen, ali je propustio protumačiti kako je bilo moguće da je samo jedna bala bila mokra, a da ih je pet bilo zamrljano, a ta oštećenja i on priznaje. Kako tuženi nije dokazao da se teret nije oštetiio za vrijeme dok se nalazio u njegovom držanju, tereti ga odgovornost za štetu.

Medjutim pitanje visine naknade štete u ovom slučaju skopčano je s poteškoćama, jer vještak-svjedok, na kojega se tužitelj pozvao, izričito naglašava da njegova tvrdnja da je umanjena vrijednost krzna za 15% nije osnovana na nekim znanstvenim analizama, nego je dana otprilike na temelju vjerojatnosti uvećanja rizika kod obrade spomenutih oštećenih krzna. Kako tužitelj nije dao dalji dokaz za koliko je manje postigao kod prodaje tih krzna, sudac utvrđuje da nije dan dokaz o visini štete. Ipak on smatra da svakako tužitelju pripada opća šteta /"general and nominal damages"/ iako nije dokazao posebne štete /"special damages"/. Tu štetu sudac ođmjeruje s 5.000.- kanadskih dolara /i još dol. 280.- za jedno ukradeno krzno/, a kako je tužena položila u sudski polog samo dol. 1490.69, odbija taj polog, uzdržava ne snezi tužiteljevu tužbu, dosudjuje dol. 5.280.- i trošak.

/LLLR 1965,2, str.564/

E.P.

Bilješka.- Ova rješidba potvrđuje stalna pravila u analognim sporovima, ali je interesantna s jedne strane zbog toga što pokazuje kako vještačko mišljenje mora biti određeno da bi moglo imati počlogu za uspjeh oštećenoga u parnici, a s druge strane kako i kraj znatnog uspjeha u parnici tuženi može biti osudjen na trošak kad je položio nedovoljan polog i kad je osporio činjenični i pravni temelj tužbe.

E.P.